

# Svensk tidskrift

Årg. 72 · 1985 · nr 7

Redaktörer: **Margaretha af Ugglas, Rolf Englund, Gunnar Hökmark, Lillemor Lindberg**

Ansvarig utgivare: Margaretha af Ugglas. Redaktionen: Lillemor Lindberg

Redaktion och expedition: Linnégatan 28-30, IV, 114 47 Stockholm. Telefon 08-67 59 55. Postgiro 72744-6.

Bankgiro 575-7620 · Prenumeration: kr 95:- för helår, kr 50:- för halvår. I Finland Fmk 50:- för helår

Lösnummer kr 15:- · Pärmar till årgångarna: kr 45:- · Tidskriften utkommer med tio nummer om året.

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1985 · ISSN 0039-677X

Ledare	De borgerligas ansvar	342
	Fondval	344
Dagens frågor	Ett fritt Balticum	346
	Maktapparaten (s)	346
	Vietnam-biståndet	347
	Den nya psalmboken	347
PM	Till den blivande statsministern	349
Kolumn	OM ett experiment. Av <i>Matti Häggström</i>	351
Artiklar	Går det bättre nu än 1976? Av <i>Hans Bergström</i>	353
	Bryt de offentliga monopolen. Av <i>Sven Lindgren</i>	360
	En dåligt fungerande arbetsmarknad. Av <i>Håkan Svensson</i>	364
	Kulturliv eller kulturpolitik. Av <i>John-Henri Holmberg</i>	367
	Löntagarfonderna i forskningens ljusdunkel. Av <i>Erland Waldenström</i>	371
	Utveckling och frihet. Av <i>Margaretha af Ugglas</i>	377
Litteratur	Tage Lindboms Roosevelt-bok. Av <i>Carl Johan Ljungberg</i>	383
Till sist	av <i>Higgins</i>	384

## De borgerligas ansvar

Socialismen är förlegad ute i världen. I land efter land såväl i öst som i tredje världen har socialismen visat sin oförmåga att motsvara medborgarnas förväntningar om en bättre framtid. Socialismen kan varken ge bröd eller frihet.

I Sverige söker socialdemokratin leva vidare på en myt: att det är socialdemokratin som skapat välfärdssamhället.

Verkligheten är den att det är näringsfrihetens genombrott och teknologins landvinningar som skapat välfärden i västvärlden. Det är de enskilda människornas insatser i ett fritt samhällssystem, i en marknadsekonomi, som skapat den ekonomiska utvecklingen och utrotat fattigdomen. Socialdemokratiens lycka har varit att under många år i regeringsställning ha fått fördela frukterna av de enskilda människornas arbete.

Fördelningen har nu gått så långt och den offentliga sektorn har vuxit så mycket att socialdemokraterna har hamnat i socialisternas klassiska dilemma: den socialistiska politiken föröder välfärden i stället för att underbygga den.

När socialdemokraterna angriper de borgerliga för att verka för ett systemskifte så bör de borgerliga inte huka sig: de bör gå på offensiven. Det är de borgerliga som står för den politik som ger Sverige en chans att vara en välfärdsnation också i framtiden.

Välfärden finns att söka i enskilda människors arbete och uppfinningsrikedom, den skapas ingen annanstans. Den skapas inte av staten, kommunen, offentliga byråkratier eller fackliga ombudsmän. Blir den offentliga byråkratin för tung föröder den välfärden.

Sveriges välfärd vilar i dag på betydligt bräckligare grund än de flesta svens-

kar vill inse. Länder, när och fjärran, med bättre skolsystem och generösare skatte- och näringsförhållanden kommer att konkurrera ut Sverige under de närmaste decennierna. Det finns många duktiga människor i länder med näringsvänliga klimat. Dessa länders medborgare kommer att stå för framtidens produkter och innovationer. Många duktiga svenskar som drivits utomlands av det svenska skattesystemet kommer att bidra till sina nya hemländers framgångar.

Det är de borgerliga partierna och då främst moderaterna som står för en politik som kan återge Sverige en löftesrik framtid. Det finns ingen annan väg än frihetens väg. Skall Sverige inte fortsätta in i socialistisk stagnation måste grundläggande systemförändringar genomföras. Skattetrycket måste sänkas. Det måste gå att leva på sin lön. Fonderna måste avskaffas och näringsfriheten återupprättas genom avskaffande av onödiga regler och påbud. Människorna och medborgarna måste ges valfriheten åter på väsentliga livsområden. Enskilda initiativ måste tillåtas att konkurrera med det offentliga serviceutbudet.

Det svenska välfärdssamhället är intillräckande en förebild för övriga västliga demokratier. I dag anges Sverige som ett varnande exempel på vad som händer i ett samhälle när skattetrycket blir för högt och den offentliga byråkratin för tung.

I andra länder strävar regeringarna efter att sänka medborgarnas skatter. Det går en marknadsekonomisk renässans över världen. För Sveriges del innebär detta att skillnaderna mellan utvecklingen i Sverige och övriga industriländer



ökar. Arbetsvillkoren i Sverige ter sig allt mer ogynnsamma jämfört med andra länders. Utflyttningen av duktigt folk i alla åldrar kommer att fortsätta. Det räcker med att åka över Öresund för att få välja skola, läkare och få ett lägre skattetryck.

De borgerliga partierna bär ett stort ansvar. De måste avslöja den socialdemokratiska mytbildningen och bemöta valpropagandans osanningar. De måste väcka väljarna till insikt om vart socialdemokratisk politik bär och att frihetsreformerna är nödvändiga för att Sverige och de själva skall få en bra framtid. De måste påminna väljarna om de valfrihetsens möjligheter som är förkvävda och förbjudna. De måste påminna väljarna om deras egna positiva möjligheter och deras eget ansvar. De måste framhålla det självklara att personlig frihet och personligt ansvar är en del av välfärden. De borgerliga måste bemöda sig om att presentera ett trovärdigt regeringsalternativ. Deras största ansvar börjar efter valet när de i praktisk handling måste börja genomföra frihetsreformerna. Till

detta kommer det att krävas politiskt mod att uthärda den störtkur av förvrängningar och förtal som är att vänta ifrån den socialistiska oppositionen.

I en artikel i detta nummer av SvT gör Hans Bergström en mycket läsvärd analys av förutsättningarna för en borgerlig regering i dag mot bakgrund av erfarenheterna från regeringsåren 1976–1982.

Till Hans Bergströms synpunkter vill SvT foga maningen att de borgerliga denna gång samlar sig kring de långsiktiga systemskiljande frågorna, de som handlar om valfrihet kontra socialism och tar något lättare på de mindre frågorna. Det är just i de systemskiljande frågorna, kampen för det fria samhället och de ansvarstagande medborgarna och mot statssocialismen som de borgerliga står som allra mest enade. Prioritera då de frågorna och lägg de mindre viktiga åt sidan.

De borgerliga har en långsiktig och historisk uppgift framför sig. Det gäller att hålla denna för ögonen när oppositionens, massmedias och särintressenas anstormning börjar.